

Evert från Lövsjöbacke – ett långt liv i socialpolitikens tjänst

Från uppväxt i fattigt torp till riksdagsplats. Evert Svensson har varit involverad i många av de stora socialpolitiska frågorna. Idag önskar han mest av allt mer pengar till socialtjänsten så att socialarbetarna får en bättre arbetsmiljö.

Everts arbetsrum är proppfullt av böcker och på väggen sitter ett porträtt av Palme. Här har han suttit och skrivit sina memoarer efter ett långt liv som socialdemokratisk riksdagspolitiker.

Det bara bubblar berättelser ur honom. Om hur han mött många stora ledare som Martin Luther King, Nelson Mandela och Yassir Arafat. Om hur han skulle delta i Ship to Gaza 2011 men blev strandsatt i Aten eftersom hans fartyg inte fick lämna hamnen. – Det var skönt att vara i Aten. Vi gick där nere i elva dar och sen fick vi åka hem igen.

En händelse som han minns särskilt starkt från sitt riksdagsliv är omröstningen om ATP den 14 maj 1959. Han var som 34-åring rätt ny i riksdagen och det var nervöst. Mycket stod på spel, röstetalen verkade bli jämna.

– Varenda riksdagsledamot var där, vi hade ingen kvittning då så alla hade släpat sig dit. Läktarna var fyllda till trängsel, du kunde höra en knappål falla. Vi var tre som sa, när vi gick ut på middagsrasten: "akta dig nu så att du inte blir överkörd och hamnar på Serafimer". Malicen säger att det var några som satte en fingerborg över den knapp som de inte skulle trycka på, för att inte trycka fel. Knapparna satt ju nära varann så det hade varit lätt. Nu har vi en ångraknapp men det fanns inte då

Beslutet hängde på folkpartisten Ture Königson som arbetade på Götaverken och som meddelat att han skulle lägga ner sin röst eftersom han tyckte att det var orättvist att industriarbetarna inte skulle få pension. Så gjorde han också och socialdemokraternas linje vann med en röst.

– Det var stort, tänk om man röstat fel. Det talas om att vi ska ha breda lösningar, men ibland måste saker och ting genomföras med en röst.

Evert Svensson växte upp i ett torp i de västgötska skogarna norr om Gråbo. Pappan dog i tbc när Evert bara var ett år gammal och hans mamma Ida var sjuklig och levde på fattigvården.

– Jag fick gå över åkrarna och hämta fattigvårdsunderstödet i ett kök, ordföranden hade kassan hemma.

Han berättar om hur torpet de bodde i var ett fullständigt ruckel när de först kom dit. Morfar som var händig och hjälpsam byggde ett hönshus, och det blev bättre än torpet och fick istället bli bostad.

Hans mamma orkade inte ta hand om två barn så Everts syster Maja fick flytta till ett fosterhem på en gård i närheten. Trakten där han växte upp var jordbruksbygd med många småbruk. Evert fick gå fyra kilometer till skolan varje dag och det blev bara sexårig folkskola. Efter det började han arbeta som bonddräng – men hade en längtan efter något annat.

– Jag krånglade mig in på Ljungskile folkhögskola, det var böndernas och brukens pojkar och flickor som gick där. Jag tänkte att jag skulle bli bodbiträde och gick en handelskurs. Då lärde jag mig att skriva maskin och det har jag haft otrolig nytta av.

Han insåg att det där med affärsbiträde var inget för honom utan sökte in på Socialinstitutet i Göteborg. Grundplåten till studierna fick han då Göteborgs stad köpte torpet för 2000 kr och mamman delade upp pengarna mellan sig och barnen.

– Jag hade ett socialt intresse. Det är klart att min bakgrund

hade betydelse. Jag ville förändra det här tjuvsamhället, om man uttrycker sig lite drastiskt. Jag såg orättvisorna, hade dem inpå mig.

Redan innan Evert började på Socialinstitutet hade han praktiserat på bland annat en alkoholistanstalt och sett mycket elände. Som klar socionom fick han jobb som barnavårdsman i Göteborg. Alla barn som var födda "uä", utom äktenskapet som man sa då, skulle ha en barnavårdsman och arbetet innebar att se till att barnet hade det bra och få pappan att betala underhållsbidrag.

– Jag träffade många mammor som hade det svårt, de skulle klara sina barn trots att det inte fanns någon barnomsorg, och samtidigt jobba.

De erfarenheterna bar han med sig när han senare var med om att höja barnbidraget. Det var 1982 och socialdemokratin hade kommit tillbaka i regeringsposition och Evert satt som gruppledare i socialutskottet.

– Vi tyckte att nu var det barnfamiljernas tid. Sten Andersson var socialminister och tog striden med Kjell-Olof Feldt och vi plockade fram 3,2 miljarder. Det motsvarar ungefär 7 miljarder idag, det var enormt.

Evert deltog också i en utredning om tvångslagstiftning för missbrukare. Den skulle ingå i socialutredningen som hade hållit på i tio år och diskuterat frågan om frihet och tvång men inte kommit någon vart. Det fanns två poler, de som inte vill ha tvång alls och de som tyckte tvärtom. Socialtjänstlagen var utarbetad och färdig men den här frågan var olöst. Socialministern Karin Söder tillsatte en tvärpolitisk grupp där det blev hårda förhandlingar, men de lyckades komma överens om ett tidsbegränsat tvång.

– Jag resonerade som så att om det ligger en försupen karl eller kvinna i rännstenen så måste man hjälpa till, först genom avgiftning och sedan ta hand om denne en viss tid. Och så blev det.

Evert Svensson har bott i Kungälv i alla år, inte så många mil från där han växte upp, och pendlat till riksdagsarbetet i Stockholm. Efter att han slutat i riksdagen 1991 var det tänkt att han och hustrun Märta skulle få mer tid tillsammans men då avled hon hastigt.

– Det är tungt för den som är hemma, man är mycket ute och reser.

Han har rest både i landet och utomlands, bland annat i sin roll som ordförande i Socialdemokrater för tro och solidaritet, före detta Broderskapsrörelsen. Hans andra politiska ben har varit utrikespolitik och han har suttit i Europarådet och deltagit i den europeiska säkerhetskonferensen i Madrid.

Han är fortfarande mycket engagerad i socialpolitiken och det han ser idag gör honom ganska bekymrad.

– Som gammal socialarbetare kan man vara orolig att vi inte klarar av dem som bäst behöver vår hjälp, om solidariteten sviktar. Socialsekreterarna har jobb upp över huvudet, de har inte tillräckliga resurser. Det är ett hårt arbete.

Evert Svensson menar att huvudorsaken till att det ha blivit så här är att skatterna har sänkts, och att det slagit mot hela den sociala sektorn.

– Man har skruvat ner pengarna till det allmänna, vi är inte lika rädda om vårt gemensamma längre. Då kommer privatiseringarna. Att tjäna pengar på människors nöd och bekymmer bjuder mig emot fullständigt. Det är orimligt att man har aktiebolag i vårdsektorn med aktieutdelning av våra skattepengar.

En sak han ångrar är att han inte drev frågan om en lag för att stödja nonprofitorganisationer. Det var något som han gick och funderade över, han såg hur exempelvis IOGT drev behandlingshem av ideella intressen och inte för att tjäna pengar.

– Det var mest jag som pratade om det men jag ångrar att jag inte drev det hårdare. Men det är så inom politiken ibland,

det är inte läge. Om vi hade fått en sådan lag borde vi kunnat hejda privatiseringen via aktiebolag.

Han poängterar att vi måste vara rädda om vår offentliga sektor, om inte den fungerar blir människor missnöjda och då kommer privata lösningar in.

– Och rätt vad det är säger de som har privata försäkringar att "jag har ju redan en försäkring, varför ska jag betala skatt?" Då undergrävs den gemensamma välfärden.

Idag som 94-åring har Evert Svensson släppt sina tidigare åtaganden, men han är fortfarande engagerad i Equmeniakyrkan i Kungälv i närheten av där han bor, där man bjuder på kaffe och ger barnen läxhjälp en kväll i veckan.

– Dit kommer många flyktingar och jag tänker: vilken fantastisk arbetskraft. Vi har en befolkningspyramid som inte är bra och vi behöver folk som kan jobba och betala skatt. De som kommer är nästan som en gåva. Vissa säger: "det är dyrt!" Ja då kontrar jag: "det är dyrt i början, men vad kostar inte en unge som föds idag. Och vi älskar varenda en!".

Text & foto: Helena Östlund

Läs hans bok:

[Mitt namn är Evert](#) – Evert Svensson, 2017.

